

NGHỊ LUẬN TƯ TƯỞNG, ĐẠO LÍ VỀ NHẬN ĐỊNH CỦA UNESCO “HỌC ĐỂ BIẾT, HỌC ĐỂ LÀM, HỌC ĐỂ CHUNG SỐNG, HỌC ĐỂ TỰ KHẲNG ĐỊNH MÌNH”

1. Dàn ý nghị luận về nhận định của UNESCO “Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình”

a. Mở bài:

- Con người ai cũng trải qua việc học, nhưng không phải ai cũng có ý thức xác định mục đích và mục đích đúng đắn của việc học.
- Mỗi thời đại, con người có mục đích học tập không giống nhau. Tổ chức UNESCO đã đề xướng... nhằm xác định mục đích học tập có tính toàn cầu.

b. Thân bài:

1. Giải thích và làm rõ từng nội dung trong đề xướng của UNESCO:

- Học để biết:

- + Học là quá trình tiếp thu tri thức từ sách vở, trường học, từ thực tế cuộc sống "trường đời".
- + "Học để biết" là mục đích đầu tiên của việc học. "Biết" là tiếp thu, mở mang, có thêm kiến thức về đời sống, tự nhiên, xã hội và con người. Con người từ chỗ chưa biết đến biết, biết ít đến biết nhiều, biết sơ sài đến biết sâu sắc, biết một lĩnh vực đến hiểu biết về nhiều lĩnh vực đời sống...
- + Nhờ học, con người có những hiểu biết phong phú, tự làm giàu kho tri thức khoa học của mình, tạo được vốn sống sâu sắc...
- + Quan trọng hơn, qua những tri thức đó, con người có khả năng hiểu biết về bản chất con người và tự nhận thức bản thân, "biết người", "biết mình", biết giao tiếp, ứng xử với nhau sao cho "Đắc nhân tâm"...

Học để làm:

- "Học để làm" là mục đích tiếp theo của việc học. "Làm" là vận dụng kiến thức có được vào thực tế cuộc sống. Đây là mục đích thiết thực nhất của việc học – "Học đi đôi với hành".
- + Làm để tạo ra những giá trị vật chất, tinh thần phục vụ nhu cầu cuộc sống của bản thân và góp phần tạo nên của cải cho xã hội.

+ Ví dụ: Người nông dân, kĩ sư, bác sĩ... đều mang kiến thức đã học được áp dụng vào thực tế, để tạo ra của cải vật chất và tinh thần cho xã hội.

+ Học mà không làm thì kiến thức có được không có ích, không bền vững, không được sàng lọc.

- Học để chung sống:

+ Một trong những mục đích quan trọng nhất của việc học. "Chung sống" là khả năng hòa nhập xã hội, kĩ năng giao tiếp, ứng xử... để tự thích nghi với mọi môi trường sống, các quan hệ phức tạp của con người trong quá trình sống để không bị tụt hậu, lạc lõng. Đây là hệ quả tất yếu của việc "biết", "làm".

+ Bởi lẽ, "con người là tổng hòa những mối quan hệ xã hội". Bản chất, giá trị, nhân cách của con người được hình thành, nuôi dưỡng, khẳng định, thử thách trong các mối quan hệ đó.

- Học để tự khẳng định mình:

+ Là mục đích sau cùng của việc học. "Tự khẳng định mình" là tạo được vị trí, chỗ đứng vững vàng trong xã hội, thể hiện sự tồn tại có ý nghĩa của cá nhân mình trong cuộc đời. Mỗi con người chỉ có thể khẳng định mình khi có hiểu biết, có năng lực hành động, có khả năng chung sống.

+ Từ việc học, mỗi người có cơ hội khẳng định tri thức mình tích lũy được; khẳng định khả năng lao động, sáng tạo; khẳng định nhân cách, phẩm chất...

2. Bàn bạc, mở rộng vấn đề:

- Nội dung đề xướng về mục đích học tập của UNESCO thật sự đúng đắn, đầy đủ, toàn diện.

- Mục đích học tập này thực sự đáp ứng, hoàn toàn phù hợp với yêu cầu giáo dục, đào tạo con người trong thời đại ngày nay. Mục đích này không chỉ dành riêng cho học sinh, sinh viên mà còn dành cho tất cả những ai là người học. Vì thế, có thể coi đây là mục đích học tập chung, có tính chất toàn cầu.

- Từ mục đích học tập đúng đắn này, mỗi người học thấy rõ những sai lầm nhận thức về việc học: học không có mục đích; coi việc học là thực hiện nghĩa vụ với người khác; học vì bằng cấp; học vì thành tích; học mà không có khả năng làm, không biết chung sống, không thể khẳng định mình. Ví dụ: Học sinh không biết viết đơn xin nghỉ học đúng quy cách; kĩ sư giỏi, được đào tạo bài bản mà không chế tạo được những công cụ trong sản xuất nông nghiệp; có học vị, bằng cấp nhưng cách ứng xử thì vụng về, lối sống lại thiếu văn hóa...

3. Bài học về nhận thức và hành động của bản thân:

- Mục đích học tập giúp con người, xã hội điều chỉnh được nhận thức về thời gian học: không chỉ học ở một giai đoạn mà phải học suốt đời; không chỉ học trong nhà trường mà cần phải học ngoài xã hội; người dạy không chỉ truyền đạt kiến thức mà còn dạy "làm người"...

- Mục đích học tập này giúp người học:

- Xác định rõ mục đích, động cơ và thái độ học tập.

- Ra sức học tập và rèn luyện, trang bị kiến thức về mọi mặt để có trình độ chuyên môn vững vàng, có khả năng hội nhập quốc tế.

- Học phải đi đôi với hành để khẳng định mình. Sống có ích cho cuộc đời và cho gia đình, xã hội.

c. Kết bài:

- Khẳng định vai trò của học tập: học để không bị ngu dốt, nghèo nàn và lạc hậu. Học để khẳng định sự thành đạt của cá nhân và sự tiến bộ của nhân loại.

- Liên hệ bản thân: Đã xác định được mục đích đúng đắn cho việc học của mình chưa? Cần phải làm gì để đạt được mục tiêu ấy?

2. Bình luận về nhận định của UNESCO “Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình”

Darwin đã từng khẳng định: “Bác học không có nghĩa là ngừng học”. Học tập chưa và không bao giờ là đủ hay thừa. Bởi "Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình". Đó chính là mục đích của học tập được UNESCO đề xướng.

Học là quá trình tiếp thu những kiến thức, kinh nghiệm từ người khác, cuộc sống để làm đầy lên vốn hiểu biết của mình.

Học trước hết là để “biết”. Biết là có những kiến thức, hiểu biết về đời sống, con người xung quanh và có thể lí giải cho những hiện tượng trong cuộc sống. Đúng vậy, bản chất con người chúng ta luôn tò mò và hiếu kì, muốn tìm hiểu về cuộc sống xung quanh. Cuộc sống ngày càng phong phú và mở ra với bao điều diệu kì thì mong muốn tìm hiểu, làm chủ kiến thức và cuộc sống. Vậy những hiểu biết ấy đâu, làm sao mà có? Trên những trang sách, ở mỗi con người và qua từng mảnh đất ta đã từng đi qua, tất cả đều là những bài học của chúng ta. Việc của chúng ta chính là học. Học để mở mang kiến thức, để biết rằng cuộc sống không hề tẻ nhạt mà nó ẩn chứa những triết lí trong những trang sách, và cả tình người qua mỗi

mảnh đời. Học từ những cuốn sách lịch sử để biết nguồn gốc và giá trị của cuộc sống hôm nay. Học từ những cuốn sách chuyên môn để trau dồi thêm kỹ năng và trình độ. Học từ những con người khuyết tật nhưng vẫn vươn lên làm người có ích để biết cuộc sống này còn nhiều bất hạnh và cũng nhiều đóa hoa vươn lên giữa vùng sỏi đá khô cằn để nở những bông hoa thật đẹp.

Học còn để làm. Làm là thực hành, ứng dụng những kiến thức đã được học vào trong đời sống, ứng xử hằng ngày. Người ta thường nói: học phải đi đôi với hành. Kiến thức học được trong sách vở, tiếp thu được mà không sử dụng trong thực tiễn thì cũng chỉ là kiến thức chết. Con tàu dẫu có đẹp và vĩ đại đến đâu cũng chỉ vô ích nếu không được vẫy vùng giữa đại dương rộng lớn. Bông hoa có đẹp đến mấy cũng ích gì khi chẳng có ai thưởng thức và chẳng thể làm đẹp cho đời. Kiến thức tiếp thu được chỉ là lí thuyết, căn bản. Làm chính là biến những kiến thức trừu tượng, khô cứng thành sản phẩm, là để chứng thực tính đúng đắn và chân xác của những điều mình học được. Làm để biến những điều mình nhận được thành những thứ có ích cống hiến cho cuộc sống, cho con người và cả chính mình. Học mười mấy năm trong ghế nhà trường để sau này, những sinh viên kia sẽ trở thành những kiến trúc sư kiến tạo, những bác sĩ tận tâm, những cô giáo mang tri thức lại cho thế hệ sau, ... Học để làm, và làm cũng để chứng minh ta đã học và tiếp thu như thế nào.

Học còn để chung sống. Chung sống chính là khả năng hòa nhập, thích nghi với môi trường sống, con người xung quanh. Chung sống là trình độ cao hơn khi ta đã “biết”, đã “làm” thuần thục. Cuộc sống của con người là tổng hòa của những mối quan hệ. Chúng ta không thể sống riêng rẽ mà tách khỏi cộng đồng. Vì thế, học để chung sống cũng là điều tất yếu. Học từ cuộc sống để biết những quy luật của nhân tình thế thái, rằng: cuộc sống này không hề dễ dàng, muốn thành công, muốn hạnh phúc, đều phải trải qua những thử thách, gian nan. Học để biết cách đứng lên khi vấp ngã, không nản lòng với khó khăn, để quyết tâm giành lấy hạnh phúc về chính mình. Biết cuộc sống này còn nhiều những số phận khó khăn, học để biết yêu thương, “lá lành đùm lá rách”, để cùng là con người, có thể sống không vội vã, không ganh đua, hòa thuận. Học từ những người xung quanh để biết cách cho đi không cần nhận lại, để những trái tim có thể hòa làm một trong những quỹ từ thiện giúp trẻ em nghèo, trong hành trình đổ hiến máu cứu người, trong ngay những nụ cười hằng ngày. Học để có thể sống trong cộng đồng, chung sống với khó khăn, gian khổ và chung sống với nhau hòa bình.

Và cuối cùng, học là để khẳng định mình, là để thể hiện và bộc lộ con người mình trong sự ghi nhận của người khác, của cuộc sống. Chúng ta sinh đời để làm gì? Không phải để như giọt nước hòa vào đại dương mênh mông. Không cần như một hạt cát vô danh trong biển

người vô tận. Không để chết đi mà không một dấu ấn trong lòng người. Hành trình sống của con người, biết, làm và chung sống, rốt cục cũng để là khẳng định mình với cuộc đời, với chính mình nữa. Học để khẳng định mình là người có kiến thức và suy luận, mình là người có những cống hiến, có thể yêu thương và sống tốt trong mối quan hệ cộng đồng. Và để khẳng định: tôi là chính tôi, không phải một ai khác, không thể quên lãng, dấu có bình thường nhưng không bao giờ tầm thường. Học tập để có khẳng định tài năng của mình cho khoa học, đem lại tiếng cười cho cuộc sống như Lê Bá Khánh Trình đã in dấu chân của mình trong trái tim mọi người. Học tập, cố gắng và cống hiến để khẳng định: “Tôi tài giỏi, bạn cũng thế” của Adam Khoo, và “tôi là một điều kì diệu, bạn cũng là một điều kì diệu”- Nick Vujicic.

Cuộc sống, con người xung quanh, mọi thứ đều mang một tấm gương, dù tốt hay xấu, chúng ta đều cần phải học. Quá trình học không bao giờ là đủ và không cần thiết, học để biết, để làm, để chung sống và để khẳng định mình. Mục đích học của UNESCO đề xuất vẫn luôn là bài học với mọi người, mọi thời. Vì vậy, nếu không học, đi cả cuộc đời bạn chỉ là người đưa thư thôi. Có những người học nhưng vẫn không thành công. Bởi họ chưa xác định được mục tiêu và phương hướng học tập, không thể tìm ra động lực và cách thức học. Dẫn đến lối mòn: học vẹt, học chống đối. Không có những kiến thức cũng như kĩ năng, hiểu biết sẽ rất khó phát triển trong xã hội đang thay đổi không ngừng này. Là học sinh, chúng ta hãy biết tích lũy, học ngay từ khi còn ngồi trên ghế, kết hợp với thực hành, học tập những điều xung quanh cuộc sống để có những hành trang tốt nhất bước vào cuộc sống.

Có người học nhiều, học ít mà thành vĩ nhân nhưng không có người tài nào lại không học. Bạn có thể không trở thành những ngôi sao sáng trong cuộc đời mọi người, nhưng ít nhất hãy tự tỏa sáng trong cuộc đời chính mình. Bằng con đường học.

3. Nghị luận về nhận định của UNESCO “Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình”

Từ lâu, giáo dục đã trở thành một trong những vấn đề quan trọng được quan tâm nhất của xã hội: “Giáo dục là quốc sách hàng đầu”. Việc học tập trở thành nhiệm vụ suốt đời của con người, bởi “người không học như ngọc không mài”. Tuy nhiên, không phải ai cũng xác định được cho mình mục đích học tập đúng đắn. Về vấn đề này, UNESCO đã đề xướng: “Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình”. Ý kiến của UNESCO đã đem đến cho chúng ta một bài học quý báu về mục đích học tập.

Học là quá trình tiếp thu kiến thức từ thầy cô, sách vở, từ xã hội và cuộc sống,... Ngạn ngữ Trung Quốc có câu: “Ngủ dậy muộn thì phí mất cả ngày, ở tuổi thanh niên mà không học tập

thì phí mất cả cuộc đời”. Quả đúng như vậy, bất kì ai cũng có thể hiểu rằng học tập là một công việc quan trọng bậc nhất trong cuộc đời mỗi con người. Con người học phải có mục đích mới có động lực thúc đẩy quá trình học tập diễn ra hiệu quả. Vậy rốt cuộc học để làm gì?

Trước hết, “học để biết”. Đây là cấp độ đầu tiên của việc học, học để mở mang kiến thức, tăng cường vốn sống, vốn hiểu biết, từ những điều cơ bản nhất như chữ cái, con số cho đến những thứ lớn lao hơn như những học thuyết của các nhà khoa học, những quy luật của vũ trụ. Nhu cầu hiểu biết là nhu cầu cơ bản của con người. Nhờ quá trình học tập, con người tự làm phong phú thêm cho kiến thức của mình, được trang bị hành trang bước vào thế giới, được hiểu hơn về con người, về cuộc sống, về thế giới, và về chính bản thân mình. Học để biết, con người mới thoát ra khỏi thời kì mông muội, làm chủ cuộc sống của chính mình.

Tuy nhiên, người xưa vẫn thường quan niệm: “Trăm hay không bằng tay quen”. Bởi thế, học không chỉ để biết, mà còn “Học để làm”. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: “Thực tiễn không có lý luận hướng dẫn thì thành thực tiễn mù quáng. Lý luận mà không có liên hệ với thực tiễn là lý luận suông”. Học vẫn luôn đi đôi với hành, nếu chỉ biết mà không biết áp dụng kiến thức mình có vào đời sống để làm thì việc học cũng không con ý nghĩa gì cả. Để hoàn thành bất cứ việc gì, bên cạnh lí thuyết, kinh nghiệm thì luôn cần có sự thực hành.

Ở cấp độ tiếp theo, sau khi đã có kiến thức và vận dụng kiến thức, con người lại “Học để chung sống”, có nghĩa là học để hòa nhập, thích nghi, cùng phát triển với cộng đồng, xã hội. Đó là một mục đích đầy tính nhân văn. Con người là tổng hòa của các mối quan hệ xã hội. Giá trị của con người chỉ thực sự được khẳng định khi đặt trong mối quan hệ với cộng đồng. Nhờ quá trình học tập, con người được nâng cao khả năng giao tiếp, ứng xử, kĩ năng làm việc nhóm để cùng hợp tác phát triển xã hội ngày một tốt đẹp hơn.

Cuối cùng là “Học để tự khẳng định mình”. Đó là học để khẳng định được giá trị và ý nghĩa tồn tại của một cá nhân đối với cuộc đời, từ đó tạo dựng được vị trí, chỗ đứng vững vàng trong xã hội. Từ những kiến thức tiếp thu từ quá trình học tập, con người lao động, cống hiến, tạo ra thành quả cho cuộc đời, từ đó con người được xã hội công nhận. Đó chính là cách mà ta tự khẳng định giá trị bản thân.

Có thể nói, đề xướng của UNESCO về mục đích học tập đầy đủ, toàn diện, đúng đắn và có ý nghĩa với mọi thời đại, đặc biệt là trong thời đại khoa học công nghệ phát triển như hiện nay. Khi xác định được mục đích học tập đúng đắn, con người sẽ có động lực phấn đấu, học tập. Trong thực tế, có không ít học sinh vẫn chưa tìm được ý nghĩa của việc học tập, coi học

hành là gánh nặng, là nghĩa vụ, hoặc xác định sai lệch: học để lấy thành tích, học chỉ để kiếm tiền,... dẫn đến những hệ lụy như bệnh thành tích, hiện tượng quay cóp, thái độ sai trong thi cử kiểm tra. Chính những điều đó đang kìm hãm sự phát triển của xã hội.

Nelson Mandela cho rằng: “Giáo dục là vũ khí mạnh nhất mà người ta có thể sử dụng để thay đổi cả thế giới”. Việc học tập vẫn luôn là công việc quan trọng, gian khổ nhưng đầy ý nghĩa. Chúng ta, đặc biệt là người trẻ, cần có thái độ học tập tích cực với một mục đích học tập đúng đắn: “Học để biết, học để làm, học để chung sống, học để tự khẳng định mình”.

www.eLib.vn